

Joukahainen

TAIDETEOS

Matti Visanti:

”Lauloi suohon suonivöistä”

(Väinämöinen laulaa Joukahaisen suohon)

1937, kivipiirros, 19 x 13, cm,

Ateneumin taidemuseo

kuva: Kuvataiteen keskusarkisto / Nina Pätilä

TEHTÄVÄ (KU)

4.1. Kilpalaulantakohtaus – grafiikan vedos

Tämä grafiikanvedos on yksi osa Visannin laajaa Kalevalan kuvitusta. Työ on tehty litografia-menetelmällä.

- ▶ Etsi litografia-tekniikasta lisätietoa Suomen taidegraafikkojen liiton sivuilta, joilla esitellään erilaisia [painomenetelmiä](#).
- ▶ Kuvittakaa kohtaus Joukahaisen ja Väinämöisen kilpalaulannasta (Kalevala, runo 3: säkeet 275–476). Tehkää grafiikanvedos esimerkiksi puupiirroksena, linopiirroksena tai pressprint-levyllä. Tietoa tekniikoista saat yllä mainitulta Suomen taidegraafikkojen sivulta.

[Linkki Suomen taidegraafikoiden sivuille: <http://www.taidegraafikot.fi/taidegraafiikka.html>]

TAIDETEOS

Akseli Gallen-Kallela: *Joukahaisen kosto*

1897, temperamaalaus, 125 x 130 cm,

liikemies Salomo Wuorion tilaus ruokasalinsa seinämaalaukseksi,

Turun taidemuseo

kuva: Turun taidemuseo / Kari Lehtinen

TEHTÄVÄ (KU ja ÄI)

4.2. Joukahaisen ensi-ilta – kuvakäsikirjoitus elokuvaan

- ▶ Joukahainen on kuvattu karkeapiirteisenä käsi jännittyneenä jousella. Mieti näkemiäsi elokuvia, voisiko kuvattu muistuttaa jotain näkemääsi? Samantyyppiseen pysähtyneeseen ja pahaa enteilevään kohtaukseen voisi ehkä törmätä esimerkiksi lännenelokuvassa.
- ▶ Tiesitkö että videokameralla voi ottaa still-kuvia tai että kuvatusta materiaalista on mahdollista irrottaa pysähtyneitä ruutuja? Ajattele Gallen-Kallelan teosta Joukahaisen kosto elokuvan still-kuvana. Millainen kohtaus olisi liikkuvana kuvana, sinun versionasi?

► Luonnostele lyhyt kuvakäsikirjoitus kohtauksesta. Käytä lähtökohtanasi Joukahaisen tarinaa ja erityisesti Kalevalan runoja 6–7. Kirjoita ensin itsellesi kohtauksen käsikirjoitus, tee lyijykynällä kuvakäsikirjoitus, jossa karkeasti mietit, miten tarina kulkee ja jakautuu kuviksi. Kuvakäsikirjoitus on kuvallinen selvitys siitä, millaisin kuvin elokuva aiotaan kertoa. Kuvallisessa muodossa eli storyboardina elokuvan kuvat esitetään sarjakuvamaisesti piirrettynä niin, että myös kuvassa tapahtuva liike on jotenkin visualisoitu. Tietoa Taideteollisen korkeakoulun Elokuvan taju - sivuilla: <http://elokuvantaju.uiah.fi/index.html>.

TEHTÄVÄ (KU)

4.3. Kalevalan tyylit – elokuvan puvustus

Gallen-Kallela kuvasi Joukahaisen vaaleassa muinaissuomalaisessa sarkapuvussa ja nahkaisissa paulapieksuissa. Joukahaisen äidin hän maalasi muunneltuun versioon vienankarjalaisesta hartiushameesta. Gallen-Kallelan aikalaiset ihailivat hänen luomaansa kalevalaista maailmaa, mutta jotkut kokivat sen myös liian hallitsevana ja erilaiset tulkinnat pois sulkevana.

► Olet nyt Kalevala-aiheisen elokuvan puvustaja, jonka tehtävänä on tehdä uusia tulkintoja Kalevalan hahmojen ulkoisesta olemuksesta. Suunnittele Joukahaisen, hänen äitinsä ja Väinämöisen roolien puvut. Halutessasi voit ottaa mukaan myös muita Kalevalan hahmoja. Tee luonnoksia, käytä luonnosteluun lyijykynää. Toteuta lopulliset versiot suurelle paperille ensin lyijykynällä luonnostellen, piirrä sitten kuvat piirtimellä ja kumita lyijykynän jälki. Lisää väri käyttäen sopivia saatavilla olevia värejä.

► Tehtävää voi jatkaa hankkimalla näytteitä pukuihin käytettävistä kankaista. Mallitilkut voi liittää osaksi suunnitelmaa. Kiinnitä huomiota Gallen-Kallelan kuvaamien hahmojen pukuihin ja niiden koristeluun. Pohdi, mitä valitut asut kertovat kantajistaan.

TEHTÄVÄ (ÄI)

4.4. Mahdoton tehtävä – kertomus tai näytelmä kosioirekstä Pohjolaan

Kalevalan urhot käyvät kilvan kosimassa Pohjan neitoa. Louhi laittaa kosijat kovalle keksimällä toinen toistaan mahdottomampia tehtäviä, joista sulhasehdokkaiden on suoriuduttava. Lemminkäistä Louhi vaatii pyydystämään Hiiden hirven, Hiiden ruunan ja Tuonelan joutsenen. Ilmarinen puolestaan joutuu kyntämään kyisen pellon ja pyydystämään Tuonelan karhun ja Manalan suden sekä Tuonelan joessa uivan suuren hauen.

Kalevalassa Pohjan neitoa tavoittelevat vaimokseen Väinämöinen, Lemminkäinen ja Ilmarinen. Joukahaisen kosioirekstä Pohjolaan Kalevalassa sen sijaan ei kerrota. Kuvitelkaa, että Joukahainen lähtee myös pyytämään Pohjolan tyttären kättä. Millaisia tehtäviä Louhi Joukahaiselle asettaa ja miten Joukahaisen käy?

► Kirjoittakaa tarina Joukahaisen kosioirekstä Pohjolaan.

TAI

► Suunnitelkaa pienryhmissä Joukahaisen kosioirekstä näytelmä, jonka esitätte ryhmittäin muulle luokalle.

Tehtävää varten voitte tutustua Joukahaisen hahmoon lukemalla hahmon esittelytekstin ja Kalevalan [kolmannen runon](#), jossa Joukahainen haastaa Väinämöisen tietojen mitteloön.

[Linkki SKS:n sivuille Kalevalaan: <http://www.finlit.fi/kalevala/index.php?m=1&s=12&l=1>.

TAIDETEOS

R. W. Ekman:***Väinämöinen laulaa Joukahaisen suohon***

1861, tussipiirustus, 33,5 x 51 cm,

Ateneumin taidemuseo

Kuva: Kuvataiteen keskusarkisto / Nina Pätilä

TEHTÄVÄ (ÄI)**4.5. Kaksi kilpalaulantaa – nykykulttuurin ja Kalevalan vertailua**

Kalevalassa laulamisella ei tarkoiteta samaa asiaa kuin nykyisessä arkikielessä, vaan laulaminen on loitsimista. Runossa 3 Joukahainen ja Väinämöinen kilpailevat siitä, kumpi on viisaampi ja taitaa järeämmät loitsut.

► Lukekaa Joukahaisen tarina ja tutustukaa Kalevalan [kolmanteen runoon](#), jossa Joukahainen haastaa Väinämöisen kilpalaulantaan ja Väinämöinen laulaa Joukahaisen suohon.

[Linkki SKS:n sivuille Kalevalaan: <http://www.finlit.fi/kalevala/index.php?m=1&s=12&l=1>]

► Tarkastelkaa sitten toisenlaista kilpalaulantaa:

Räppärit Ruudolf ja Kajo kilpailivat keskenään räpin SM-kilpailun finaalissa vuonna 2005. Ruudolf voitti kilpailun. Hän oli voittanut räpin Suomen mestaruuden jo kerran aikaisemmin, vuonna 2001, ja hän oli julkaissut menestyneen esikoisalbuminsa *Doupeimmat Jumala seivaa* vuonna 2004.

Katsokaa Ruudolfin ja Kajon välinen kilpalaulanta YouTubesta:

<http://www.youtube.com/watch?v=bxku9o8UuMk&NR=1>

1. Mitä yhteistä kilpailutilanteissa on?
2. Miten Kalevalan kilpalaulannassa valitaan voittaja? Entä räpin sm-kilpailuissa?
3. Kumpi räppääjistä on mielestänne Väinämöisen asemessa, kumpi Joukahaisen? Miksi?

► Kuvitelkaa, että mittelevät Joukahainen ja Väinämöinen ovat nykyihmisiä, jotka ovat selviytyneet tosi-tv:n laulukilpailun loppukilpailuun. Finaalissa kumpikin esittää vuorotellen neljä laulua. Kopioikaa vihkoonne alla oleva biisilista ja täydentäkää siihen kilpailijoille esiintymiskappaleet. Ottakaa kappaleita valitessanne huomioon henkilöhahmojen ominaisuudet ja luonteenpiirteet. Millaisia kappaleita Joukahainen esittäisi? Entä Väinämöinen? Pitäkää myös koko ajan mielessä, kuinka mittelo Kalevalassa alkaa, etenee ja loppuu. Mikä olisi Joukahaisen ensimmäinen laulu, jolla hän haastaa Väinämöisen kilpasille? Millä kappaleella Väinämöinen vastaa haasteeseen? Entä mitä Joukahainen laulaa neljännellä kierroksella, kun hän alkaa olla auttamattomasti alakynnessä?

*Kierros 1**Joukahainen:**Väinämöinen:**Kierros 2**Joukahainen:**Väinämöinen:**Kierros 3**Joukahainen:**Väinämöinen:*

Kierros 4

Joukahainen:

Väinämöinen:

▶ Jos Väinämöinen ja Joukahainen ottaisivat toisistaan mittaa nykyajassa, millainen mittelöstä muodostuisi? Kirjoittakaa kuvaus, jossa Väinämöinen ja Joukahainen kilpailevat vastakkain joko räpin sm-kilpailuissa tai tosi-tv -laulukilpailussa.
